

СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРБИЈЕ
ГРАДСКИ ОДБОР ВРАЊЕ

Ул 29. новембра бр. 16, 17500 Врање

Број: 24 / 20

Датум: 16. 10. 2020.

Врање

МИ СТОЈИМО ПОСТОЈАНО 30 ГОДИНА ПОСТОЈАЊА И РАДА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ПАРТИЈЕ СРБИЈЕ У ВРАЊУ

Градски одбор Социјалистичке партије Србије у Врању свим својим члановима, присталицама и симпатизерима честита дан оснивања Партије и велики јубилеј – 30 година постојања и рада Градске организације СПС Врање.

Активности на формирању општинске организације СПС Врање почеле су у пролеће 1990. године када је образован Иницијативни одбор. Прве приступнице о ступању у чланство Социјалистичке партије Србије у Врању потписане су 26. јула 1990. године, девет дана након одржавања оснивачког конгреса СПС, 16.-17. јула 1990. године у Београду.

До одржавања Прве конференције Општинске организације СПС Врање, Партији је приступило 6.500 чланова, што ју је профилисало као најјачу политичку снагу у граду. Карактеристичан је податак да од овог броја чланова половина њих није раније била у чланству Савеза комуниста Србије.

Прва конференција одржана је 16. октобра 1990. године уз присуство 220 делегата. На конференцији су изабрани Општински одбор и Извршни одбор. За првог председника Општинског одбора изабран је Миомир Стојановић, дипл.инж.архитектуре из Врања, а за секретара Синиша Митић, дипл.политиколог из Врања.

У протеклих 30 година одржано је 10 изборних конференција, а радом одбора руководили су и др Предраг Ристић, лекар специјалиста, Срђан Николић, дипл.економиста, Зоран Кнежевић, дипл.машински инжењер, мр Драган Илић, магистар философије и Зоран Антић, дипл.политиколог за међународне односе који се и сада налази на челу Градског одбора СПС Врање.

Дужност секретара Извршног одбора, поред Синише Митића, обављали су и Слободан Антић, Снежана Илић, Негован Станковић, Зоран Антић и Бранимир Стојанчић који се и сада налази на овој функцији.

Политичко деловање Социјалистичке партије Србије у Врању може се, условно, посматрати у неколико временских периода.

Први период обухвата последњу деценију двадесетог века, која сасвим сигурно спада у једну од најтежих по Републику Србију, српски народ и грађане Србије. Крвави распад заједничке државе, борба српског народа за опстанак на

вековним огњиштима, бруталне економске санкције наметнуте нашој земљи од дела међународне заједнице, хиперинфлација, борба за очување привреде и економски опоравак земље, прогон српског народа из Крајине, потписивање Дејтонског споразума и стварање Републике Српске, борба за очување територијалног интегритета Републике Србије, сукоб са шиптарским терористима на Косову и Метохији, агресија 19 земаља чланица НАТО алијансе на нашу земљу под маском спречавања наводне хуманитарне катастрофе, без одобрења Уједињених нација, разарање земље и страдање цивила, доношење Резолуције 1244 УН којом се окончава агресија и предвиђа останак Космета у саставу Републике Србије, убрзана обнова земље. У само десет година Србија и њени грађани суочили су се са тешким, драматичним и судбоносним изазовима које други народи нису искусили ни за два века. Социјалистичку партију која је у то време самостално или као водећи коалициони партнер била на власти ове тешкоће, проблеми и изазови, јасно су профилисали као државотворну партију којој су национални и државни интереси изнад свега.

У овом периоду социјалисти у Врању самостално врше локалну власт, са више него убедљивом одборничком већином, а дужност председника Скупштине општине обављају Светислав Љубић, Драган Томић, Часлав Ристић и Стојадин Станковић.

Љубић, Томић, Ристић и Будимир Михајловић обављали су и дужност начелника Пчињског округа.

На првим вишестраначким изборима одржаним децембра 1990.године, Врање бира три посланика и сва тројица су социјалисти: Милан Николић, Влајко Јовић и др Предраг Ристић. У наредним изборним циклусима у скупштинским, посланичким клупама седели су и Драган Томић, Срђан Николић, Мирко Димитријевић, Воја Динић, проф.др Бора Станимировић и Милан Николић који је биран за народног посланика у више мандата. У Савезној скупштини СРЈ врањске социјалисте представљали су и Слободан Јовановић, Миомир Стојановић, Станиша Јањић и Драгомир Томић.

У првој социјалистичкој влади проф.др Драгутина Зеленовића, тадашњи директор АТП „Јединство“, Миле Пешић постаје министар саобраћаја, док у првој влади Мирка Марјановића, Срђан Николић обавља функцију министра трговине, а председник ХК „Симпо“, Драгомир Томић, постаје министар-координатор задужен за привредни опоравак и развој. У другој влади Мирка Марјановића, Драгомир Томић обавља дужност потпредседника Владе.

И поред невиђених тешкоћа, социјалисти у Врању настављају да граде капитални објекат – систем за водоснабдевање - акумулацију „Првонек“, почиње изградња еколошко-санитарне депоније „Метерис“, прве такве врсте у Србији. Врање обележава 9 векова свог постојања, 1993.године, а свечаности присуствује и председник Републике, Слободан Милошевић.

Врање добија и Учитељски факултет, а отварају се и Пољопривредно-ветеринарска и Медицинска школа.

Главна карактеристика привредног амбијента је да сва предузећа раде и да ниједан радник није остао без посла. По социјалистичком моделу својинске

трансформације, радници „Алфа-плама“ постају акционари власници свог предузећа. О успешности овог модела приватизације говори чињеница да је „Алфа-плам“ и данас једно од најбољих српских предузећа и лидер је у својој грани.

Други период односи се на време после петооктобарског преврата. Социјалистичка партија и њени чланови изложени су правој политичкој и медијској харанги. Од неких кругова из тада владајућег ДОС-а стижу предлози да се СПС и забрани, истакнути чланови и функционери Партије изложени су свакодневним шиканирањима, отпуштањима са посла, монтираним судским процесима. Многи бивају и физички нападнути, хапшени, пали им се имовина. Уз помоћ криминалних група хапси се председник СПС, Слободан Милошевић, да би на Видовдан, 2001. године, без одлуке суда био изручен тзв. Хашком трибуналу у којем се јуначки бори у одбрани Србије и српског народа и у којем, под још увек неразјашњеним околностима, умире 11. марта 2006. године.

Међутим, на локалној сцени у Врању, социјалисти суверено врше локалну власт са одборничком већином од 63 наспрам 2 опозициона одборника. Чак и на поновљеним изборима у изборној јединици у насељу „Чешаљ“, победу односи кандидат СПС-а, што је и први пораз, тада свемоћног ДОС-а, забележен у Србији.

И поред врло неповољне ситуације у односу на републичку владу, међу првим страним инвестицијама једна долази у Врање – компанија БАТ преузима Фабрику дувана ДИВ.

Трећи период обухвата раздобље од 2004. до 2016. године. Мења се изборни закон, па се 2004. године локални избори спроводе по пропорционалном изборном систему. Процене локалних политичких чинилаца говоре да ће СПС забележити слаб резултат, најсмелији чак тврде да СПС неће прећи ни цензус, односно да ће резултат бити на нивоу статистичке грешке. Догодило се сасвим супротно. Вољом бирача, СПС осваја највећи број гласова и највећи број одборничких мандата, а кандидат СПС за председника општине, Мирольуб Стојчић, односи победу над кандидатом Српске радикалне странке.

Сам пропорционални систем налаже образовање коалиционе власти, тако да након једномесечног неуспешног покушаја странака тзв. демократске провијенције да СПС отерају у опозицију, прву коалициону локалну власт у Врању образују СПС као већински партнери, СРС, ДСС и Г17 плус.

Након смрти председника Слободана Милошевића, на чело Партије долази Ивица Дачић који започиње процес реформисања партије у смислу да се партија све више профилише као социјалдемократска. Партија признаје грешке почињене у прошлости, али и јасно даје до знања да баштини све позитивне тековине социјалистичког покрета Светозара Марковића, Српске социјалдемократске странке Димитрија Туцовића, Комунистичке партије и Савеза комуниста Србије.

И у Општинској организацији СПС Врање долази до извесног кадровског подмлађивања у смислу да на политичке и јавне функције буду бирани и постављани припадници средње и млађе генерације чланова СПС-а.

Већ од формирања прве коалиционе власти постаје белодано јасно да Социјалистичка партија поседује најшири политички и коалициони капацитет, те

су готово сви релевантни политички чиниоци у граду учествовали у власти чију је окосницу чинила СПС.

Након избора 2008.године, скупштинску већину образовале су СПС, Нова Србија, ДС и Г17 плус. На изборима 2012.године, СПС наступа у колацији са ЈС, ПУПС и СДПС и остварује један од најбољих резултата, а локалну власт образује са СНС и УРС до 2014.године, односно са ДС, ЛДП и самосталним одборницима од 2014. до 2016.године.

У периоду 2000 – 2016.година, на челу локалне самоуправе налазе се социјалисти – Мирољуб Стојчић на позицији председника Скупштине општине, председника општине, градоначелника и Зоран Антић на позицији градоначелника.

Са добијањем статуса града и организација СПС у Врању се 2009.године трансформише из општинске у градску организацију која у свом саставу има и Општинску организацију у Врањској Бањи.

У времену када социјалисти врше локалну власт са коалиционим партнерима, завршавају се и предају на употребу грађанима Врања капитални објекти – систем за водоснабдевање „Првонек“ и еколошко-санитарна депонија „Метерис“, изграђује се нова школска зграда у коју се смештају Медицинска и Хемијско-технолошка школа, реконструише се зграда Гимназије, почиње да се гради Хируршки блок, изграђује се нови вртић у насељу Асамбаир, асфалтира се око 80 километара сеоских путева, потпуно се реконструише главна улица, изграђује се шеталиште.

У Врање долази још једна велика инвестиција – фабрику отвара италијанска компанија за производњу обуће „Геокс“ која запошљава преко 2000 радника, а убрзо за њом своју фабрику намештаја отвара и компанија „Дитра Италија“.

Од 2014.године, на политичкој сцени Србије доминатна политичка снага постаје Српска напредна странка. У потпуно изменењим политичким околностима и социоекономској ситуацији која не погодује традиционалним вредностима које негује СПС, одржавају се избори 2016.године на које Градска организација СПС излази без својих дотадашњих коалиционих партнера али у коалцији са двема групама грађана са листом под називом „Заједно за Врање“. Иако је изборна кампања спроведена до најситнијих детаља и по свим политичким и маркетиншким стандардима, остварен је други најбољи изборни резултат, који је, ипак, био међу најбољима које је СПС остварила у Републици Србији.

После 26 година, СПС је прешла у опозицију у којој је провела 18 месеци да би од јануара 2018.године, на основу договора са СНС, поново постала део локалне власти. Овај период је показао да СПС-у није страно ни опозиционо деловање, пре свега, конструктивно опозиционо деловање, док је поновни улазак у власт показао да СПС има снажан кадровски потенцијал за обављање и најсложенијих и најодговорнијих јавних послова. На републичком нивоу, функције државних секретара обављали су Негован Станковић и Зоран Антић.

Избори 2020.године одржани су врло специфичној атмосфери. Услед пандемије вируса Ковид 19 која је захватила и нашу земљу, изборне радње и поступци су, најпре, услед увођења ванредног стања, прекинути, па настављени

после укидања ванредног стања. Такође, значајан број политичких организација је бојкотовао изборе, а поједини учесници изборног процеса су у борби за гласове користили методе и средства која се не би могла сврстати под одредницу фер.

У таквим условима, СПС је самостално изашла на изборе са својом листом чији је носилац потпредседник Градског одбора, Срђан Декић и остварила трећи резултат по редоследу.

Када се данас, на дан јубилеја подсећамо на наших 30 година постојања, не можемо а да не укажемо на чињеницу да је СПС једина политичка организација основана 1990. године која је још увек важан и незаобилазни чинилац на политичкој сцени и у политичком животу Србије. Многе странке основане деведесетих година и касније више и не постоје, многе су се раслојиле у више малих и минорних странака, неке су се приклониле другим странкама да би на тај начин обезбедиле један посланички или одборнички мандат, а у садашњем сазиву и републичког и градског парламента једино је СПС партија континуитета, односно партија која никада, од увођења вишестраначког система није била ванпарламентарна.

Прилика је да се на дан јубилеја сетимо и одамо пошту свим преминулим другарицама и друговима који су оставили дубок траг у Социјалистичкој партији Србије, а који су, неки и прерано напустили наше редове.

Такође, имајући у виду неповољну епидемиолошку ситуацију и осећај одговорности према себи и другима, Градски одбор СПС Врање и поред чињенице да се ради о јубиларној годишњици, неће организовати никакву свечаност јер су у овом тренутку најбитнији здравље и животи људи.

Желимо да грађанима Врања упутимо јасну поруку – ми смо ту, стојимо постојано свих ових година, увек у служби наше Србије, нашег Врања и наших грађана.

